

Z A P I S N I K

sa 32. sjednice Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje, održane 25. septembra 2014. godine

Sjednica je počela u 13.30 časova.

Predsjedavao je Predrag Sekuli, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi Odbora: dr Filip Vuković, dr Strahinja Bulajić, Veljko Vasiljević, prof. dr Jelisava Kalezić, Goran Tuponja, Almer Kalašević i Murić.

Saglasno članu 65 Poslovnika Skupštine odsutnog člana Odbora Mića Orlandića zamijenio je poslanik Borislav Banović.

Saglasno članu 55 stav 2 Poslovnika Skupštine sjednici je prisustvovao poslanik Genci Nimanbegu.

Po pozivu, sjednici su prisustvovali: prof. dr Petar Ivanović, ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja; Danijela Stolica, pomoćnica ministra poljoprivrede i ruralnog razvoja; dr Marija Krstić i Dubravka Radulović, savjetnice u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja; dr Mirjana Adakalić i mr Stoja Ljutica, predstavnice Biotehničkog fakulteta; Dragutin Martinović, predsjednik Društva maslinara Bar; Vesna Čukić, izvršna direktorica Maslinarskog društva Šbokač; Luka Čikonović, član Upravnog odbora Udruženja maslinara Ulcinj; Mustafa Capuni, pravni zastupnik Udruženja maslinara Ulcinj; Basrija Dervić, član Udruženja maslinara Ulcinj; Zoran Miković, predsjednik Udruženja maslinara Budva; Xhaudet Cakuli, predsjednik Maslinarskog društva Švaldanos; Omer Dragovoja i Gani Rexha, predstavnici Maslinarskog društva ŠAna Malitë.

Rad sjednice pratili su predstavnici medija.

Predsjednik Odbora konstatovao je da postoji kvorum za rad i saopćio da je na dnevnom redu sjednice KONSULTATIVNO SASLUŠANJE O PREDLOGU ZAKONA O MASLINARSTVU. Podsjetio je prisutne da je Odbor, postupajući po preporukama Kolegijuma predsjednika Skupštine, datim u Zaključku od 16. jula 2014. godine, odlučio da održi konsultativno saslušanje o Predlogu zakona o maslinarstvu i, u cilju pribavljanja stručnih mišljenja o predloženim rješenjima, uputi poziv stručnoj i zainteresovanoj javnosti.

Pozvani gosti iznijeli su svoje mišljenje o Predlogu zakona o maslinarstvu.

Ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja prof. dr Petar Ivanović se osvrnuo na proces pripreme Predloga zakona i istakao da je od početka izrade Nacrta zakona pa do stavljanja Predloga zakona u skupštinsku proceduru proteklo gotovo 40 mjeseci, te da je sva procedura ispunjena. Kazao je da sva udruženja imala dovoljno vremena da daju primjedbe i sugestije na predložena rješenja i da još uvijek nije dobio objašnjenje zbog čega je, u julu 2014. godine, Predlog zakona skinut sa dnevnog reda sjednice Skupštine.

Poslanik Genci Nimanbegu saopćio je da održava redovnu komunikaciju sa maslinarima i da je sa potpredsjednikom Skupštine Crne Gore Suljom Mustafićem inicirao, na sjednici Kolegijuma predsjednika Skupštine, dodatnu raspravu o Predlogu zakona o maslinarstvu. Ocijenio je da će, u pored toga što su ispunjene procedure, primjedbe i komentari maslinara pokazati u kome dijelu treba doraditi Predlog zakona i koja rješenja poboljšati.

Poslanik Borislav Banović je izrazio očekivanje da će rasprava dati odgovor na konkretna pitanja o pojedinim rješenjima iz Predloga zakona, a da se ne će baviti procedurama i razlozima za sazivanje ove sjednice.

Predsjednik Odbora Predrag Sekuli podsjetio je prisutne da je Odbor na 28. sjednici, održanoj 11. juna 2014., podržao Predlog zakona o maslinarstvu a da je, shodno preporukama Kolegijuma, u cilju pribavljanja stručnih mišljenja i predloga o pojedinim pitanjima iz predloženog zakona, sazvaio današnju sjednicu.

Poslanica prof. dr. Jelisava Kalezić istakla je da je obaveza obrađivača predloga zakona, da u svim fazama pripreme zakona uzme u obzir primjedbe maslinara bez obzira na način kako su one date. Ona je navela da pitanje maslinjaka u Valdanosu, i pored interesa maslinara, koji je nesporan, nije uređeno Predlogom zakona.

Ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja prof. dr. Petar Ivanović saopćio je da pitanje prostora Valdanosa nije predmet Predloga zakona o maslinarstvu i da ga treba urediti drugim propisom. Razlozi za donošenje ovog zakona, naglasio je, nijesu političke prirode, već je u pitanju prihvatanje i primjena međunarodnih standarda i pravila koja moraju biti ista za sve članice Evropske unije.

Predsjednik Maslinarskog društva šValdanosõ Xaudet Cakuli ustvrdio je da nadležno ministarstvo nije uvafnilo mišljenje i predloge maslinara iako su, većina tekst Nacrta zakona o maslinarstvu, elektronskom putem, dostavljeni Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja. Ocijenio je da predmet zakona nije dobro definisan i konstatovao da u Predlogu zakona nema odredaba o uzgoju, zaštiti i berbi masline, revitalizaciji i unapređenju postojećeg fonda masline, kao ni o podsticajnim mjerama za razvoj maslinarstva i zaštiti maslinjaka. Iznio je mišljenje da naziv zakona treba promijeniti, jer iz sadržine teksta Predloga zakona nije jasno da li se on odnosi na maslinovo ulje ili na maslinjake. Smatra da su rješenja iz vafle ovog Zakona kvalitetnija, da se Predlog zakona ne će poboljšati kroz amandmansko djelovanje i da ga, zbog toga, treba vratiti obrađivaču u na doradu.

Član Upravnog odbora Udruženja maslinara Ulcinj Luka Škonović govorio je o prostoru Valdanosa, ističući da je maslinjak sa preko 18.000 stabala bio privatno vlasništvo do 1977. godine, kada je izvršena eksproprijacija za potrebe JNA, kako bi se gradila vojna baza. Od tada je maslinjak u flici i ne održava se, a veliki broj stabala je uništen. Mišljenje je da zakon koji pledira da reguliše maslinarstvo u Crnoj Gori mora imati odredbe kojima se zaštiti prostor Valdanosa i da je nedopustivo prostornim planovima, bilo kojeg reda, taj prostor tretirati drugačije nego šmaslinjakõ. Predložio je formiranje posebne komisije koja bi se bavila područjem Valdanosa.

Izvršna direktorica Maslinarskog društva šBokaõ Vesna Čukić se sloffila sa ocjenom da Predlog zakona o maslinarstvu sadrži niz nedostataka u definicijama, nazivu zakona, ulozi države i sl. Kada je u pitanju usaglašavanje sa standardima Evropske unije, kazala je da politika Evropske unije zasnovana na zaštiti posebnosti lokalnih proizvoda i da standardi u proizvodnji i prometu maslina i proizvoda od njih treba da budu isti i za velike i za male proizvođače. Istakla je da je Maslinarsko društvo šBokaõ u estvovalo u izradi Nacrta zakona i izrazila zabrinutost što neki predlozi maslinara, tamo gdje se to očekivalo, nijesu prihvaćeni.

Predstavnica Biotehničkog fakulteta mr. Stoja Ljutica dala je primjedbu na definiciju maslinovog ulja u članu 4 Predloga zakona i, kako bi se izbjegle nejasnoće, predložila da se riječi prošire djelimično preradom brašna. Predložila je kategorizaciju maslinovog ulja u skladu sa standardom Međunarodnog savjeta za maslinu (International Olive Council) iz 2013. godine i istakla da bi bilo neophodno izričito definisati da maslinovo ulje lampante nije konzumno, za razliku od ekstra djevičanskog i djevičanskog maslinovog ulja. Istakla je da, u cilju poboljšanja

kvaliteta maslinovog ulja, Biotehnički fakultet od 2004. godine aktivno učestvuje u edukaciji maslinara.

Pravni zastupnik Udruženja maslinara Ulcinj Mustafa Capuni smatra da Zakonu o maslinarstvu mora prethoditi sveobuhvatni Zakon o poljoprivrednom zemljištu kojim bi se nedvosmisleno riješilo da li je prostor Valdanosa poljoprivredno ili građevinsko zemljište. Iznio je mišljenje da je Zakon o maslinarstvu *lex specialis* u odnosu na Zakon o poljoprivrednom zemljištu i da kao takav treba da regulira uzgoj, berbu i zaštitu masline, o čemu u Predlogu zakona nema odredaba. Naveo je da važe i Zakon o maslinarstvu, koji se prestanak predviđa a danom stupanja na snagu novog, uređuje zaštitu masline i garantuje u članu 17 posebnu zaštitu maslinjaka "Maslinada Valdanosa" u Ulcinju, "Stara maslina" u Baru i "Velja maslina" u Budvi. Pitao je da li se predlaže zakon, ukoliko bude takvog amandmana, prihvatiti da se takve odredbe nađu u tekstu novog zakona.

Poslanik dr Strahinja Bulić se složio sa primjedbama predstavnika udruženja maslinara i ukazao da se maslinarstvo pominje samo u dva člana Predloga zakona. Mišljenja je da bi ovakav zakon trebalo nazvati Zakon o preradi ploda masline, a da Predlog zakona o maslinarstvu treba, prije svega, da uredi maslinjake, uslove za njihov razvoj, zaštitu i sl., a potom da se bavi prihvatanjem i primjenom standarda u proizvodnji maslinovog ulja.

Poslanica prof. dr Jelisava Kalezić primijetila je da Predlog zakona ne sadrži odredbe o zaštiti Valdanosa, a da uređuje koliko mora biti površina na kojoj se uzgaja maslina da bi se proizveo npr. upisao u Registar maslinara. Tvrdi da to prije treba zaštititi prostor pod maslinjacima jer bi se na taj način zaštitio identitet prostora Crne Gore u cjelini. Smatra da eksproprijacija ili drugi mehanizmi kojima je oduzeta imovina pod maslinama, mora biti opravdana i potvrđena namjenom zbog koje je oduzimanje izvršeno. Ocijenila je da rasprava i primjedbe maslinara pokazuju kako mnoga važna pitanja nijesu uređena Predlogom zakona.

Poslanik Genci Nimanbegović objasnio je na koji način se vrši berba maslina, ističući da se je riječ o manjim, starim maslinjacima na nepristupačnim terenima, gdje je upotreba mehanizacije gotovo nemoguća. Iz tog razloga Predlog zakona treba da sadrži odredbe o berbi ploda masline i izgradnji prilaznih puteva do maslinjaka. Ocijenio je da je važno je evidencije o berbi ploda masline biti teško za proizvođače, ako se ima u vidu neredovna rodnost i manji prinosi. Složio se sa predlozima predstavnika udruženja maslinara da se izmijeni naziv zakona i da se zaštita masline uredi i ovim Predlogom. Saopćio je i da je započeo proces formiranja nacionalnog udruženja maslinara i izrazio nadu da će to doprinijeti promovisanju maslinarstva u našoj zemlji.

Član Udruženja maslinara Ulcinj Basrija Dervić naglasio je da je maslinjak u Valdanosu bio zaštićen kao prirodno i kulturno dobro, a da se Predlogom zakona nudi rješavanje pretvaranja poljoprivrednog u građevinskog zemljišta i nazire trend uništenja maslinjaka, čime se remeti balans regionalnog ekosistema. Iznio je mišljenje da se obrađivači predloga zakona nije bavio suštinom prirodnog dobra Valdanosa i da nije dobro proučio materiju koju zakon treba da regulira. Saopćio je da Udruženje maslinara Ulcinj predlaže da se Predlog zakona vrati na doradu i da se maslinjak u Valdanosu zaštiti kao poljoprivredno dobro od općeg interesa.

Ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja prof. dr Petar Ivanović ocijenio je da ova rasprava ne može ponuditi konkretna rješenja za poboljšanje teksta Predloga zakona, s obzirom da se govorilo o onome što nije predmet predloženog zakona. Komentari i primjedbe predstavnika udruženja maslinara, ponovio je da pitanje prostora Valdanosa nije predmet Predloga zakona o maslinarstvu i naveo da maslinjaci, shodno članu 17 važećeg Zakona, uživaju zaštitu u skladu sa programom posebne zaštite masline koji donosi Ministarstvo, na predlog naučne ustanove. Naglasio je da nijedna naučna ustanova Ministarstvu nije ponudila program posebne zaštite

masline. Pitao je za-to nema vi-e revitalizovanih stabala masline i za-to se na ambalaffi proizvedenog maslinovog ulja navode neta ni podaci u pogledu godine proizvodnje i kvaliteta. Iznio je uvjerenje da, ako se izmijeni Predlog zakona, Crna Gora ne moffe o ekivati pozitivno mi-ljenje Evropske komisije koje sada ima. Saop-tio je da se definicije i standardi kvaliteta u proizvodnji i prometu maslinovog ulja ne mogu mijenjati i da Ministarstvo ne e odustati od predlofenih rje-anja ali da moffe nastaviti razgovore sa maslinarima oko naziva predlofenog zakona i prelaznog perioda za primjenu standarda.

Poslanik Borislav Banovi je primijetio da ovo saslu-anje, po Poslovniku, ima karakter kontrolnog a ne konsultativnog. Istakao da je ovu raspravu trebalo shvatiti kao doprinos pobolj-anju ponu enih rje-enja iz Predloga zakona i iznio mi-ljenje da su neka pitanja, nakon -to se ula rije stru njaka, razja-njena. Pitao je da li je sli nim zakonima u zemljama okruflenja ure en uzgoj, za-tita i berba masline i iznio mi-ljenje da je vi-e pafnje trebalo posvetiti standardima maslinovog ulja i prelaznom periodu za njihovu primjenu.

Savjetnica u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja dr Marija Krsti objasnila je da, i pored toga -to je maslina vo na vrsta od posebnog zna aja, odredbama o uzgoju, za-titi i na inu berbe masline nije mjesto u zakonu. Smatra da se u oblasti maslinarstva, u dovoljnoj mjeri, ne po-tuje struka i da je neprimjenjivanje potrebnih agrotehni kih mjera razlog esto nezadovoljavaju eg kvaliteta masline i maslinovog ulja. Kada je rije o podsticajnim mjerama za razvoj maslinarstva, istakla je da se prilikom definisanja agrobudffetskih mjera podsticanja poljoprivredne proizvodnje uvaflavaju sugestije proizvo a a i realno stanje i potrebe u oblasti poljoprivrede.

Predsjednik Maslinarskog dru-tva šValdanosõ Xhaudet Cakuli postavio je pitanje da li je potreban Zakon o maslinarstvu ili Zakon o maslinovom ulju. Smatra da Predlog zakona o maslinarstvu mora sadrflati odredbe o uzgoju i za-titi masline.

Pravni zastupnik Udruflenja maslinara Ulcinj Mustafa Capuni naglasio je da nema razloga da se odredbe iz vaffe eg Zakona o za-titi masline i za-titi maslinjaka šmaslinada Valdanosõ ne na u u Predlogu zakona.

Poslanik Goran Tuponja smatra da Predlog zakona treba povu i iz procedure, s obzirom da nije odgovorio potrebama maslinara i proizvo a a maslinovog ulja

Predsjednik Odbora Predrag Sekuli , zaklju uju i raspravu, saop-tio je da je Odbor, kao nadleffno radno tijelo, odlu io da predloffio Skup-tini da usvoji Predlog zakona o maslinarstvu i da, kroz amandmansko djelovanje, postoje mogu nosti za izmjenu predlofenih rje-enja.

Sjednica je zavr-ena u 16.15 asova.

SEKRETAR ODBORA

Radana Damjanovi

PREDSJEDNIK ODBORA

Predrag Sekuli